

SVAR PÅ SKRIFTLIG FRÅGA

Nordiska rådet
Nordens Hus
Ved Stranden 18, 1061 København K, Danmark

Att.: Kontrollkomitéen i Nordisk Råd

18 augusti 2025

Svar på skriftlig fråga E 8/2025

Härmed översändes svar på den skriftliga frågan *E8/2025 om granskning af Nordisk Ministerråds whistleblowerordning* från den 1 april 2025.

Med vänliga hälsningar

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Karen Ellemann".

Karen Ellemann
Generalsekreterare

Svar på spørgsmål E8/2025 fra Kontrolkomiteen i Nordisk Råd

Kontrolkomiteen i Nordisk Råd har med E8/2025 den 1. april 2025 stillet Nordisk Ministerråd følgende spørgsmål:

Hvordan har Nordisk Ministerråd set til, at Nordisk Ministerråds whistleblowerordning er blevet opdateret for at forsikre, at den lever op til loven som Folketinget i Danmark vedtog i 2021 om beskyttelse af whistleblowere (whistleblowerloven)?

Hvordan synliggør Nordisk Ministerråd whistleblowerordningen og ser til, at alle kender til den, og hvordan den kan tages i brug? Hvilken information findes om whistleblowerordningen på Nordlys, det nordiske samarbejdes interne webforum?

Hvem involveres i behandling af oplysninger, som indgives til whistleblowerordningen og hvordan forsikrer Nordisk Ministerråd uafhængighed af Nordisk Ministerråds øvrige forvaltning i forhold til oplysninger, som indgives til whistleblowerordningen, og hvordan beskyttes whistleblowerne mod repressalier? Tillidsrepræsentanter nævnes i beskrivelsen af ordningen. Hvilken rolle har de og hvordan sikres deres uafhængighed, og hvordan beskyttes de i processen?

Hvilke regler gælder for forhold, hvor politikere i Nordisk Ministerråd er indblandede i whistleblowersager som indberettes?

Hvilke regler gælder for Nordisk Ministerråds institutioner med hensyn til tillidsrepræsentanter og whistleblowerordningen og hvordan forsikres uafhængighed af institutionernes øvrige forvaltning i forhold til oplysninger som indgives til whistleblowerordningen som vedrører institutionernes virksomhed?

Hvor ofte er whistleblowerordningen blevet brugt, og hvad har sagerne ledt til? Hvem oplyses, og hvem involveres ved Nordisk Ministerråds whistleblowerordnings afgørelse af sager?

Nordisk Ministerråds svar:

Nordisk Ministerråd og Nordisk Ministerråds sekretariat kan ikke anses for omfattet af whistleblowerdirektivet (EU) 2019/1937 af 23. oktober 2019), der er rettet til EU-medlemsstaterne, og kan heller ikke som international organisation anses for omfattet af den danske whistleblowerlov (lov nr. 1436 af 29. juni 2021).

Nordisk Ministerråd er imidlertid enig med spørgerne i, at en whistleblowerordning er et vigtigt redskab til at forebygge, reagere og rette op på overtrædelser af EU-retsakter, national lovgivning og internt fastsatte retningslinjer, der gælder for Nordisk Ministerråds virksomhed og også i øvrigt for al virksomhed i det nordiske samarbejde.

Den eksisterende whistleblowerordning er derfor også for tiden under en omfattende revision og agtes indført som en fælles whistleblowerordning, der omfatter Nordisk Ministerråds sekretariat, de fællesnordiske institutioner og de baltiske kontorer. Også sekretariaterne i Nordisk Råd og Nordisk Kulturfond er tænkt ind i whistleblowerordningen, sådan at de kan beslutte at tilslutte sig ordningen. Indberetning til whistleblowerordningen vil ske på en ekstern onlineplatform til en særlig udpeget whistleblowerenhed bestående af to medarbejdere i Nordisk Ministerråds sekretariat, der vil blive pålagt skærpet tavshedspligt, og som vil blive sikret uafhængighed af den daglige ledelse. Opfølgning på indberetninger, feedback til whistleblowere og behandling af personoplysninger om whistleblowere og berørte personer vil ske i overensstemmelse med whistleblowerdirektivet og databeskyttelsesforordningen.

Den nye whistleblowerordning forventes at blive implementeret i august-september måned 2025.

Ved implementeringen af whistleblowerordningen og løbende herefter vil Nordisk Ministerråd sikre, at information om whistleblowerordningen og adgang hertil kommunikeres ud på relevante platforme, herunder også på det fælles intranet Nordlys.

Det er kun de to medarbejdere i whistleblowerenheden, der behandler oplysninger i indberetninger i whistleblowerordningen. Der agtes for den kommende, reviderede whistleblowerordning fastsat en whistleblowerpolitik og retningslinjer for whistleblowerenheden, hvoraf det vil fremgå, at videregivelse af oplysninger, der direkte eller indirekte kan identificere whistleblowerens identitet, kun må ske til andre uden for whistleblowerenheden med whistleblowerens samtykke. Sådanne oplysninger kan dog efter forudgående underretning af whistlebloweren og uden whistleblowerens samtykke videregives til relevante myndigheder, fx politiet, når videregivelsen sker for at imødegå overtrædelser eller med henblik på at sikre berørte personers ret til et forsvar. Øvrige oplysninger i en indberetning må af whistleblowerenheden videregives til andre medarbejdere, hvis det sker for at følge op på indberetningen eller imødegå overtrædelser. Det vil normalt være nødvendigt, for at afklare om en hændelse, der indberettes om, har fundet sted.

Ved udpegning af de to medarbejdere til whistleblowerenheden agtes indført den ordning, at generalsekretæren og lederen for medarbejderne i en underskrevet erklæring forpligter sig til ikke at give instrukser til medarbejderne om, hvordan de skal håndtere og følge op på konkrete indberetninger, sådan at uafhængighed og fravær af interessekonflikter i whistleblowerordningen sikres. Hvis Nordisk Råd og Nordisk Kulturfond tilslutter sig whistleblowerordningen vil vedkommende direktør tilsvarende i en underskrevet erklæring skulle påtage sig samme forpligtelse, da whistleblowerenheden vedrørende indberetninger om sekretariatene i Nordisk Råd og Nordisk Kulturfond vil referere til vedkommende direktør.

Det forventes, at der i den kommende whistleblowerpolitik vil blive fastsat bestemmelse om, at whistleblowere i whistleblowerordningen beskyttes mod repressalier i samme omfang som i henhold til whistleblowerdirektivet.

Det er korrekt, at "tillidsrepræsentanter" nævnes i beskrivelsen af den nuværende whistleblowerordning. Medarbejderrepræsentanter i institutionerne eller i Nordisk Ministerråds sekretariat valgte medlemmer af personaleforeningen har ingen særlig rolle vedrørende whistleblowerordningen. Hvad man vil udtrykke i beskrivelsen er, at whistleblowerordningen udgør et alternativ til de sædvanlige kommunikationsveje, fx henvendelse til nærmeste leder, HR eller en medarbejderrepræsentant.

Det er lidt uklart, hvilken personkreds eller hvilke omstændigheder der sigtes til i spørgsmålet om, hvilke regler der gælder for forhold, "hvor politikere i Nordisk Ministerråd er indblandede i whistleblowersager, som indberettes". Men det kan oplyses, at der ikke gælder særlige regler for indberetninger, der involverer personer i bestemte stillinger i eller med bestemt tilknytning til Nordisk Ministerråd. Embedsmandskomiteemedlemmer og ministre kan således principielt både foretage indberetning til whistleblowerordningen og blive berørt af en indberetning.

Der er i perioden 2019-2024 registreret fire indberetninger i whistleblowerordningen. To af sagerne må betragtes som indberetninger om overtrædelse af nationale ansættelses- og arbejdsretlige regler, der er blevet undersøgt grundigt af den daværende ansvarlige for whistleblowerordningen, og to af sagerne har omhandlet generelle samarbejdsvanskeligheder eller whistleblowerens egne personaleforhold, hvorfor de ikke er blevet behandlet som whistleblowersager, men whistlebloweren er blevet henvist til HR. Der kan ikke gives nærmere oplysninger om disse indberetninger.

I den kommende whistleblowerordning vil whistleblowerenheden foretage opfølgning på indkomne indberetninger og udfærdige en rapport til ledelsen vedrørende hver enkelt whistleblowersag med indstilling om eventuel reaktion på sagen. Det vil herefter være ledelsen, der afgør, hvordan der skal reageres på sagen.